

De uitdaging van E-waste in Afrika aangaan

E-waste in Afrika: van afval naar de terugwinning van grondstoffen

In verschillende Afrikaanse landen worden hele gemeenschappen blootgesteld aan E-waste en elektrische en elektronische *end-of-life* apparatuur. Dit E-waste, dat plaatselijk wordt geproduceerd of wordt geïmporteerd uit andere landen, blijft opgeslagen liggen of wordt verbrand op open stortplaatsen, en indien het niet op een juiste manier wordt verwerkt, kunnen hierdoor gevaarlijke stoffen in het milieu terecht komen die de gezondheid van lokale gemeenschappen in de nabije omgeving aantasten. E-waste bevat giftige stoffen zoals lood, cadmium, kwik of gebromineerde brandvertragers. Maar E-waste is ook een grondstof, en sommige van deze stoffen, alsmede waardevolle onderdelen, kunnen gerecycled en hergebruikt worden, waardoor economische kansen komen te ontstaan door de ontwikkeling van verzamel-, terugwinning- en recyclingbedrijven op gemeenschapsbasis.

Doelen

Het E-waste project in Afrika, dat wordt uitgevoerd in het kader van de Basel Conventie over Grensoverschrijdend Transport van Gevaarlijk Afval en de Verwerking Hiervan, is een veelomvattend programma van activiteiten dat gericht is op het stimuleren van de milieuvriendelijke verwerking van E-waste en het creëren van gunstige sociale en economische omstandigheden voor vennootschappen en kleine bedrijven in de recyclingsector in Afrika.

Het project bestaat uit vier onderdelen:

1. In het eerste onderdeel zou er een feitenonderzoek worden gehouden naar de toevoer van gebruikte en *end-of-life* e-producten die zowel over land als over zee worden geïmporteerd in vijf West-Afrikaanse landen, met name vanuit Europese landen. Plaatselijk personeel zou getraind worden door internationale experts en betrokken worden bij het verrichten van het veldonderzoek en het vergaren van gegevens. Er zou ook onderzoek worden gedaan naar exporthavens in Europa. De vijf Afrikaanse landen zijn Benin, Ivoorkust, Ghana, Liberia en Nigeria.
2. Op basis van de resultaten van het eerste onderdeel en het type en de omvang van geïmporteerde *end-of-life* e-producten en de herexport in de subregio, zouden twee importerende landen worden geselecteerd die de nationale beoordeling van gebruikte en *end-of-life* e-apparatuur en de voorbereiding van nationale milieuvriendelijke beheerplannen op zich zouden nemen. De beoordelingen van een land zouden bestaan uit de beschrijving en beoordeling van E-waste beheerpraktijken in de formele en de informele sector, inclusief de economische en sociale gevolgen, de mogelijke gevolgen voor de menselijke gezondheid en het milieu, een beoordeling van de behoeften om milieuvriendelijk beheer te garanderen en een uitgebreide beschrijving van de wettelijke en gereguleerde infrastructuur ter plaatse. De resultaten van de landsbeoordelingen zouden gedeeld worden met nationale multi-belanghebbende groepen, die bestaan uit regeringsfunctionarissen, vertegenwoordigers uit de recyclingindustrie en de burgerlijke maatschappij, en zou gebruikt worden voor de voorbereiding van nationale plannen voor E-waste beheer.
3. Een diepgaand socio-economisch onderzoek naar de duurzaamheidsgevolgen en het functioneren van de E-waste sector in Nigeria zou worden voorbereid. De focus zou liggen op zowel de positieve als de negatieve gevolgen, inclusief de identificatie van zinvolle verbeteringsmogelijkheden op het gebied van milieu en op sociaal en economisch vlak. Hierbij zou worden onderzocht wat de

Basel Convention & UNEP

haalbaarheid is van internationale samenwerkingsverbanden tussen Afrikaanse midden- en kleinbedrijven en Europese recyclebedrijven door hun specifieke concurrerende voordelen in E-waste demontage en de terugwinning van materialen te combineren. Naar aanleiding van deze resultaten zouden aanbevelingen worden geformuleerd met oog op het ontwikkelen van nieuwe marktniches voor de Afrikaanse E-waste recyclingsector.

4. Een handhavingprogramma voor de belangrijkste importerende staten, namelijk Benin, Egypte, Ghana, Nigeria en Tunesië, zou geëffectueerd worden voor het toezicht op en de controle van grensoverschrijdend transport van gebruikte en *end-of-life* e-apparatuur en de preventie van illegale handel. Een trainingsprogramma dat gericht is op haven- en douaneautoriteiten, regeringsfunctionarissen en erkenningautoriteiten zou ontwikkeld worden door gespecialiseerde instellingen. Het programma zou gericht zijn op hulpmiddelen voor douanecontrole, de karakterisering en classificatie van gebruikte en *end-of-life* e-apparatuur, de samenwerking tussen instellingen, de ontwikkeling van een reglementeerde structuur en criteria voor de milieuvriendelijkheid van gebruikte en *end-of-life* e-apparatuur. In de context van een gezamenlijke inspanning zou het project voorstellen doen over maatregelen voor de preventie en controle van export van gebruikte en *end-of-life* e-producten vanuit Europa naar Afrika, en het project zou helpen bij de training van handhavingfunctionarissen van Afrikaanse landen in Europa en de ontwikkeling van een plan om informatie over *end-of-life* e-apparatuur tussen exporterende en importerende staten uit te wisselen.

Het project wordt uitgevoerd door het Basel Convention Coordinating Centre, gevestigd in Nigeria en het Basel Convention Regional Centre, gevestigd in Senegal, in samenwerking met onder andere de volgende partners: EMPA, Öko Institut, IMPEL, UNESCO en het Partnership for Action on Computing Equipment (PACE).